

Stockholm 2004-09-21

Biblioteksforeningen
Box 3127
103 62 STOCKHOLM

Rapport från IFLA World Congress in Buenos Aires 22-27 augusti 2004

Här kommer den rapport som jag som stipendiat skulle avlämna:

Jag har sedan 1994 varit aktiv inom IFLA Libraries for the Blind Section även under de perioder jag inte suttit i sektionens Standing Committee. År 2003 började min andra omgång i kommittén efter att i två år fungerat som special adviser och Information Coordinator. I samband med att ordinarie ordförande tvingades lämna posten har jag fungerat som tillförordnad ordförande.

Lördagen den 22 augusti hölls sektionens första Standing Committee möte under kongressen jag valdes då till ordinarie ordförande för en period av ett år. Sektionen arbetar i huvudsak med tillgänglighetsfrågor, särskilt när det gäller digitala medier/bibliotek. En central fråga är de upphovsrättsliga problem som tornar upp sig och som lägger hinder för rätten till information för de läshandikappade. Visionen om ett globalt digitalt bibliotek för läshandikappade förbleknar.

Det var därför naturligt att tillsammans med systersektionen IFLA Section of libraries serving disadvantaged persons hålla en session om Copyrigh. Winstons Tabb, ordförande för IFLAs Copyrigh and Legal matters Committee inledde med att understryka vikten av att de upphovsrättsliga problemen när det gäller tillgänglighet till digital information för särskilt för läshandikappade var en viktig punkt på kommitténs dagordning. Johan Roos, chef för South African Library for the Blind redogjorde för hur upphovsrätten kan vara ett hinder för läshandikappade vid informationssökning. Stephen King från RNIB i Storbritannien redogjorde för det arbete som hitintills gjorts för att påverka länder och organisationer när det gäller att få fram en särskild upphovsrättslig lagstiftning för läshandikappade. Geidy Lung, handläggare från World Intellectual Property Organization (WIPO) berättade bl.a. att organisationen nu beslutat att rekommendera sina medlemmar att stödja en undantagslagstiftning för synskadade också då det gäller digitala medier. Ana Maria Cabanello, som representerade, International Publishers Organisation (IPA) menade att man också från förläggarghåll var positiva till att ge synskadade tillgång till utgivna verk också digitala filer.

Under den efterföljande diskussionen kom man överens om att ordet synskadad skulle bytas ut mot läshandikappad (print impaired) i alla skrivelser. IFLA Libraries for the Blind Section ämnar föreslå World Blind Union att också stötta denna skrivning. Under diskussionen kom också förslag om att de två sektionerna Libraries for the Blind och Libraries serving Disadvantaged persons skulle slås ihop. Detta har tidigare varit på tal men fallit på att fängelsebiblioteken också ingår i Libraries serving Disadvantaged persons.

Under Libraries for the Blinds sista Standing Committeemöte under kongressen diskuterades också sektionens framtid. En analys gjordes av vad LBS står för:

1. LBS består av representanter för specialbibliotek som också har hand om produktion av för läshandikappade media
2. Sektionen diskuterar och verkar för standardisering av teknik för läshandikappade låntagare
3. Sektionen arbetar med att undanröja de hinder för tillgänglighet som kan uppkomma genom upphovsrätlig lagstiftning o dyl.

Det föreslogs att sektionen kunde byta namn till Section of Accessible Media. Beslutades att i samband med den utvärdering som skall äga rum år 2005 ta upp frågan igen.

Kommiténs menade vidare att Section of Libraries serving Disadvantaged persons under senare år i huvudsak sysslat med att utarbeta ”guidelines” för olika typer av social biblioteksverksamhet, t.ex. lättläst, service till dyslektiker, fängelsebibliotek och fysisk tillgänglighet. Ett mycket bra arbete som hela biblioteksvärlden har nytta av.

I övrigt bör framhållas att kongressen, i mitt tycke, var den bästa hittills mycket beroende på nuvarande president Kay Raseroka och President Elect Alex Byrne. För övrigt har Alex Byrne lovat att medverka i IFLA/LBS session om Partnership i Oslo 2005.

Och så sist men inte minst viktigt: Biblioteksförningens gruppresa med Nora Lempert som ledare var ett mycket bra arrangemang.

Beatrice Christensen Sköld

Döbelnsgatan 52
113 52 STOCKHOLM